

## TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

**Najmiddinov Dilshod Rafiddin o'g'li**

O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali

[dear246.dn@gmail.com](mailto:dear246.dn@gmail.com)

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o'qituvchi va o'quvchi faoliyatiga yangilik, o'zgarishlar kiritish, integratsiya ta'riflari haqida ma'lumotlar berilgan.

**Kalit so'zlar:** innovatsion texnologiyalar, pedagogik jarayon, o'zgarish, yangilik, integratsiya ta'riflari.

Innovatsiya – (inglizcha) yangilik kiritish, yangilik degan ma'noni ifodalaydi, texnologiya esa yunoncha “texnos” – san'at, mahorat va “logos” – fan so'zlaridan olinib, innovatsion texnologiya ta'lim-tarbiya shakllari, metodlari va usullariga yangicha yondoshish degan ma'noni bildiradi. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o'qituvchi va o'quvchi faoliyatiga yangilik, o'zgarishlar kiritishdir.

Innovatsion texnologiyalardan foydalanishda o'qituvchiga quyidagi bilimlarni bilish taqazo etiladi:

- AKT bo'yicha bilim, ko'nikma va malakaga ega bo'lish;
  - yangi pedagogik texnologiya bo'yicha xorijiy tajribalardan boxabar bo'lish (PISA, TIMSS);
  - ta'lim jarayonini tashkil etishda didaktik o'yinlardan, interfaol usullardan foydalanish mahorati;
  - ilg'or pedagogik texnologiya bo'yicha bilimlarni o'zlashtirib borish;
  - bilimlarni ko'nikma va malakalarga aylantirish texnologiyasi shakllangan bo'lishi;
  - dars jarayonida harakatli o'yinlardan unumli foydalana bilishi;
  - imkoni bo'lsa darsni internet tarmog'iga bog'lab o'ta bilishi;
  - o'z ustida tinmay ishlashi, har sohaga oid yangiliklarni kuzatib borishi va boshqalar.

O'qituvchi innovatsion texnologiyalarga asoslanib darsni tashkil etar ekan, turli texnik vositalardan ham (kompyuter, proyektor, elektron doska va hokazo) foydalanishi mumkin. O'qituvchining faoliyatida innovatsiyalar qanchalik ko'p bo'lsa, mazmun shunchalik oshadi. Ta'limda innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlar haqidagi tasavvurlar barqaror va mukammalshaklga ega emasligini ham e'tirof etish kerak. Har bir o'qituvchi ta'limga individual tarzda yangilik kiritishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar o'qituvchi o'z faoliyatidan qoniqmaslikdan kelib chiqadi. “Faoliyatni yangilash 3 bosqichda, ya'ni tayyorgarlik, rejalashtirish va joriy etish bosqichlarida amalga oshiriladi.”– degan edi mashhur pedagog A. Nikolskaya. Innovatsion texnologiyalardan asosiy maqsad o'qituvchi va o'quvchi mushtarakligiga erishish, o'quvchilarni fanga qiziqtirish, ta'limga bo'lgan munosabatni o'zgartirish, o'rganilgan bilimlarni ijtimoiy sharoitlarda qo'llay olish ko'nikmasiga ega bo'lish, AKT va didaktik materiallarni mavzu bilan uyg'unlashtirish kabilarni keltirish

mumkin. Darslarni tashkil etishda interfaol metodlardan foydalanishga doir ushbu maqola bilan, darslarni samarali tashkil etish uchun foydalaniladigan metod va o'yinlardan har bir fan o'qituvchisi dars jarayonida foydalanish imkoniga ega. O'qituvchi izlanuvchan, ijodkor, fanini puxta biladigan va shu fani orqali o'quvchilarga bugungi kun davr talabi asosida innovatsion g'oyalarga tayanib bilim bersa, bu o'sha o'qituvchining o'quvchilar hamda ota-onalarning e'tiborini qozonishiga sabab bo'ladi. Yuqorida ko'rsatib o'tilgan fikrlar asosida barcha darslarda ham o'quvchilarga ko'plab ma'lumotlarni singdirish orqali ularni bilim olishga, kasb-hunarga bo'lgan qiziqishlarini ham orttirish mumkin. Buning uchun albatta o'quvchilarga fanga oid zamonaviy texnika va texnologiyalar haqida ko'proq tushunchalarni uyg'unlashtirish, singdirish lozim. O'qituvchi qanchalik mahoratli bo'lsa, kelajakda o'quvchilarining yutuqlaridan shunchalik ko'p faxrlanib yuradi. Xulosa qilib aytganda, innovatsion texnologiya – bu ilmiy izlanishlar, ishlanmalar yaratish, tajriba – sinov ishlari olib borish yoki boshqa fan-texnika yutuqlaridan foydalangan holda o'quvchilarga yangi bilim berishdan iboratdir. Integratsiya ta'riflari "Integratsiya"— bir nechta o'quv predmeti materiallarini, metodikaning vazifasi va yagona maqsadiga tabiiy bo'ysundirish asosida tuzish usuli. N.S.Svetlovskaya. "Integratsiya"-fanlararo aloqa, o'rnatishning yangi sifati darajasiga ko'taruvchi, bir butun bilimlar "monoliti"ni yaratishga imkon beruvchi vosita. L.N.Bakareva. "Integratsiya" predmetlararo bog'lanishning eng yuqori darajasi, u metodologik prinsiplar asosida muammoni kompleks o'rganish yo'li. L.T.Tarasov. "Integratsiya"-atrof-muhitni, yahlit tasavvurni, predmetlardagi bilimlarni yaqinlashtiruvchi umumiy platformani topuvchi vosita. Yu. M.Kolyagin. Integrallash qomusiy ajdodlarimiz Zardo'shtiy, Aristotel, Muso al-Xorazmiy, al-Farobiy, Axmad al-Farg'oniy, Abu Rayxon Beruniy, Ulug'bek kabi o'nlab ma'naviy yuksalish davrini daholarining g'oyalarida yuzaga kelgan.

### **Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:**

1. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A muallifligidagi Ta'limda innovatsion texnologiyalar. -T.: O'qituvchi, 2003. -189 b.
2. Internet materiallari.hunar. uz.Hunarmand uyshmasi